

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5720205124
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5720205124.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloletú C. R., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka - C. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. - U., Z. XXXX/X, toho času bytom K. - U., K. S. X/XX; otec - Q. R., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. K., toho času bytom K., C. F. XXXX/X, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9P/238/2020-78 zo dňa 9.12.2021 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu tak, že otec je p o v i n n ý s účinnosťou od 3.12.2020 prispievať na výživu maloletej C., nar. X.X.XXXX zvýšeným výživným v sume 150 eur mesačne vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Zameškané zvýšené výživné za obdobie od 3.12.2020 do 9.12.2021 v sume 358,06 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že prvá splátka je splatná právoplatnosťou tohto rozsudku. Omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 4P/91/2017-54 zo dňa 13.4.2018.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil otcovi s účinnosťou od 3.12.2020 povinnosť platiť mesačne pre maloletú C. zvýšené výživné zo sumy 120 eur na sumu 170 eur, ktoré je splatné vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Jednoznačne dospel k záveru, že úprava vyživovacej povinnosti je opodstatnená. Konštatoval, že sa zmenili otcove pomery v otázke rozsahu jeho možnosti platiť zvýšené výživné. V čase posledného rozhodovania dosahoval príjem cca 400 eur, v súčasnosti síce nepracuje, ale podľa vlastného vyjadrenia pracoval v Nemecku a Rakúsku; na Slovensku pracoval v spoločnosti KeyRock, u ktorého zamestnávateľa dosahoval čistý príjem (spolu s „diétami“) cez 1.000 eur mesačne.

2. Vo vzťahu k matke okresný súd uviedol, že táto naďalej pracuje v spoločnosti ECCO Slovakia, pričom jej mesačný príjem sa zvýšil zo sumy 500 eur na sumu 650 eur. Maloletá v období predošlého rozhodovania o výživnom navštevovala druhý ročník základnej školy, aktuálne je žiačkou šiesteho ročníka. V súvislosti s jej zdravotným stavom vznikajú priebežné výdavky v rozsahu od 6 do 20 eur. Okresný súd prihliadol na to, že matka zabezpečuje o dieťa „v podstate celú starostlivosť“. Výdavky maloletej sa zvýšili z titulu vyššieho veku, zdravotného stavu i záľub; rozsah zvýšenia okresný súd ustálil na sume 80 eur mesačne.

3. Zvýšenie výživného otca o 50 eur sa okresnému súdu „javilo“ za primerané, keďže pomer hradenia spomenutých zvýšených výdavkov dieťaťa (z pohľadu otca) 50:30 otcov príjem umožňuje. K uvedenému konštatovaniu okresný súd dospel prioritne s poukazom na potencialitu príjmu otca a jeho schopností, lebo je zrejmé, že i na Slovensku dokázal zarobiť „v čistom“ viac ako 1.000 eur mesačne. Tohto zárobku sa vzdal a odišiel do zahraničia. Okresný súd doplnil, že exekúcie vedené voči otcovi nie je možné v konaní o výživnom zohľadňovať, lebo vznikli práve zavinením otca.

4. Vzhľadom na zvýšenie výživného od 3.12.2020 otcovi vznikol nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od uvedeného dňa do 31.12.2021, ktorý okresný súd ustálil sumou 646,69 eur a túto povolil otcovi splácať po 30 eur mesačne. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Samostatným výrokom vyslovil, že napadnutým rozsudkom sa mení predchádzajúce rozhodnutie o výživnom na maloletú C..

5. V zákonom stanovenej lehote podal proti tomuto rozsudku odvolanie otec, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia vecí na nové prejednanie. Poukazoval na to, že od decembra 2021 im (neuvádza kto, komu, v akom zamestnaní - poznámka odvolacieho súdu) neobnovili pracovné zmluvy, preto má nulový príjem. Uviedol, že kvôli trom vlnám covidu bol niekoľkokrát stopnutý trh práce a „v tejto situácii je mnoho ľudí“.

6. Otec tvrdil, že si je vedomý svojej vyživovacej povinnosti, ale za daných okolností nie je v jeho silách platiť výživné 170 eur. Upozorňoval na to, že okresný súd nebral do úvahy, že matka žije v spoločnej domácnosti s partnerom; voči ktorému on (odvolateľ) nemá vyživovaciu povinnosť platiť „jeho závislosť“. Otec mal za to, že bývala partnerka/matka sa usiluje dostať ho do väzenia.

7. Kolízny opatrovník odporučil odvolanie otca zamietnuť a potvrdiť rozhodnutie okresného súdu.

8. Taktiež matka žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedla, že „do platobnej neschopnosti“ sa otec dostal vlastným zavinením a nie je ani evidovaný na úrade práce. Covidom bolo zasiahnutých veľa ľudí, ktorí si napriek tomu plnili svoje záväzky. Jej samotnej kvôli potrebe zabezpečovania dištančného vzdelávania maloletej (a tým neprítomnosti matky v práci) výrazne poklesol príjem v zamestnaní. Matka mala vedomosť o tom, že otec dokázal v Nemecku pri zbere zemiakov zarobiť 2.000 eur za 3 týždne; pre voči nemu prebiehajúcu exekúciu sa pritom účelovo vyhýba uzatváraniu riadnych pracovných zmlúv.

9. Matka zopakovala, že dcéra navštevuje (nielen v mieste bydliska) viacero odborných lekárskeho ambulancií, s čím sú spojené zvýšené výdavky, vrátane výdavkov na odporúčané fyzické aktivity (kúpila horský bicykel za 300 eur, či kolobežku za 70 eur). Poukazovala i na vyššie výdaje spojené s infláciou. Tvrdenie otca o tom, že spraví všetko, aby vyriešil situáciu, je podľa matky len „hraním na city súdu“, pretože výživné neplatí už dlhodobo a jeho povinnosť supluje štát, od ktorého matka poberá náhradné výživné.

10. Na predmetné vyjadrenie k (jeho) odvolaniu už otec nereagoval.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

12. Podstatou rozhodovania o návrhu na zvýšenie (prípadne zníženie) výživného je porovnanie pomerov zainteresovaných subjektov (výživou oprávnenej osoby, výživou povinného rodiča a rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti) v období predošlého rozhodovania o výživnom a v období relevantnom pre aktuálne konanie. Pokiaľ je výsledkom dotknutého porovnania zásadná zmena pomerov, je namieste úprava výšky výživného určeného predchádzajúcim súdnym rozhodnutím.

13. Vo vzťahu k príjmom otca náležite okresný súd zdôraznil princíp potenciality. To znamená prihliadanie nie na bezprostredne dosahovanú výšku príjmov, ale na príjem, ktorý je otec spôsobilý - vzhľadom na jeho možnosti a schopnosti - dosiahnuť.

14. Z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že otec dokáže získať v štandardnom pracovnom pomere mzdu zásadne vyššiu ako v období predošlého rozhodovania o vyživovacej povinnosti k maloletej C.. Hoci nie je možné tzv. „diéty“ automaticky v plnej miere započítavať do výšky príjmu (keďže prioritne slúžia na pokrytie /refundáciu paušalizovaných výdavkov spojených s pracovnou činnosťou, ktoré musí znášať sám zamestnanec), je zrejmé, že otec i v podmienkach výkonu práce na území Slovenskej republiky bol/je schopný dosiahnuť príjem v rozmedzí 650 až 800 eur mesačne.

15. Otec pri výkone pracovnej činnosti nie je limitovaný dosiahnutým vzdelaním, či získanými zručnosťami v nejakom špecializovanom odbore; naopak, je schopný zamestnať sa v zásade v akomkoľvek menej kvalifikovanom pracovnom odbore, na ktorých pozíciách je dlhodobo (nielen na Slovensku, ale i v Nemecku, či Rakúsku, kde sa otec uchádza o prácu) nedostatok zamestnancov, resp. záujemcov o zamestnanie. Rovnako otcovi nebráni v zamestnaní sa jeho zdravotný stav (ním tvrdené zdravotné komplikácie - v spojitosti s nemožnosťou dať sa zaočkovať proti ochoreniu covid 19 - nijako bližšie neozrejmil), či bezprostredná starostlivosť o maloleté dieťa, prípadne inú osobu. Oproti matke je tak výrazne flexibilnejším na trhu práce i z hľadiska eventuality dochádzania za prácou.

16. K argumentácii otca je žiaduce uviesť, že tento používa maximálne všeobecné formulácie bez bližších konkrétnych údajov, ktoré by umožňovali (aj za využitia vyšetrovacej zásady v nesporovom súdnom konaní) verifikáciu jednotlivých tvrdení.

17. Od predchádzajúceho konania o výživnom uplynul pomerne krátky časový úsek - 2 a pol roka. Maloletá C. naďalej navštevuje základnú školu, pričom prechod na jej druhý stupeň vo všeobecnosti nepredstavuje významnejšie zvýšenie nákladov spojených so vzdelávaním; individuálne (týkajúce sa len a práve maloletej) okolností, ktoré by uvedené mali odôvodňovať, tvrdené ani neboli.

18. Taktiež zdravotné problémy maloletej C. boli prítomné i v minulosti; v čase predošlého rozhodovania o výživnom. Aktuálne sú však spojené s priamymi platbami (hoci nie v osobitne vysokej sume - najviac 20 eur) a predovšetkým s nutnosťou cestovania, keďže ide o návštevy odborných ambulancií aj mimo miesta bydliska dieťaťa. Naproti tomu sa mierne obmedzili výdavky na organizované voľnočasové aktivity. K zmene pomerov v otázke príjmu došlo i na strane matky, ktorá v porovnaní s predchádzajúcim rozhodovaním o výživnom dosahuje takmer o tretinu vyšší príjem.

19. Okresný súd bližšie neozrejmil, na základe akej konkrétnej úvahy ustálil zvýšenie nákladov maloletej v relevantnom medziobdobí na sumu 80 eur mesačne. Za vyššie rozoberaných okolností je pritom tak zásadné zvýšenie výživného ako vykonal okresný súd (o vyše 40%) neopodstatnené.

20. Pri akcentovaní porovnania odôvodnených potrieb predovšetkým výživou oprávnenej osoby - maloletej C. - krajský súd za primerané zvýšenie výživného v aktuálne relevantnom období považuje zvýšenie o 30 eur mesačne; t.j. na sumu 150 eur, v ktorom smere zmenil napadnutý rozsudok. Predmetná čiastka spoločne s plneniami zo strany matky (vrátane jej bezprostrednej osobnej starostlivosti) a štandardnými „dávkami“ poskytovanými štátom je dostatočná na náležité pokrytie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa.

21. V dôsledku zmeny výšky bežného (zvýšeného) výživného bolo nutné zmeniť aj výrok o rozsahu zameškaného (zvýšeného) výživného. Ide o 29 dní (od 3. do 31.) mesiaca december 2020, kde rozdiel medzi pôvodne určeným a zvýšeným výživným činí 28,06 eur a o 11 mesiacov (január až november) roku 2021, t.j. o sumu 330 eur (11 x 30); čo spolu zodpovedá čiastke 358,06 eur. Krajský súd dodáva, že ku dňu rozhodovania okresného súdu (9.12.2021) ešte výživné za mesiac december 2021 nebolo splatné, keďže posledným dňom jeho splatnosti bol až 20. december 2021.

22. Predmetný nedoplatok na zvýšenom výživnom povolil krajský súd splácať otcovi v splátkach po 15 eur spolu s bežným výživným s tým, že prvá splátka je splatná právoplatnosťou tohto rozsudku. To znamená, že ak rozsudok odvolacieho súdu nadobudne právoplatnosť do 20-tého dňa v mesiaci, je otec povinný zaplatiť prvú splátku zameškaného výživného už v daný kalendárny mesiac. Ak dôjde k nadobudnutiu právoplatnosti tohto rozhodnutia až od 21-vého dňa v mesiaci vyššie, prvá splátka zameškaného výživného bude splatná až v nasledujúcom kalendárom mesiaci. V prípade omeškania čo i len s jednou splátkou sa stane splatným celý (v danom okamihu aktuálny) zostatok dlhu na zameškanom zvýšenom výživnom.

23. Týmto rozhodnutím sa mení predchádzajúce rozhodnutie o výživnom otca na maloletú C., t. j. rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 4P/91/2017-54 z 13.4.2018.

24. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP o trovách celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. S poukazom na § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže v súdnej veci nie sú dané (a účastníkmi ani len tvrdené) žiadne zákonné alebo konkrétne skutkové podmienky na iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

25. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.